

Sygn. akt I ACz 1770/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Krzysztof Sobierajski (spr.)

Sędziowie SSA Andrzej Szewczyk

SSA Barbara Górczanowska

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa L. B.

przeciwko Skarbowi Państwa - (...) w K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 13 maja 2016 roku, sygn. akt I C 2059/15

postanawia

oddalić zażalenie.

Andrzej Szewczyk Krzysztof Sobierajski Barbara Górczanowska

Sygn. akt I ACz 1770/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd I instancji zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że postanowieniem z dnia 22 lutego 2016 roku Sąd Okręgowy w Krakowie, działając na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 i § 2 k.p.c., umorzył postępowanie w sprawie, wobec skutecznego cofnięcia pozwu przez powódkę. Natomiast pismem z dnia 2 maja 2016 roku reprezentująca Skarb Państwa Prokuratoria Generalna wniosła o przyznanie jej kosztów postępowania podnosząc, że w sprawie podjęła czynności, w szczególności złożyła odpowiedź na pozew. Sąd Okręgowy przywołując art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 203 § 3 k.p.c. zwrócił uwagę, że nie obciążenie cofającego pozew kosztami postępowania jest wyjątkiem od zasady i na nim spoczywa ciężar wykazania, że zachodzą wyjątkowe okoliczności uzasadniające nie obciążenie go kosztami. Uznając wniosek Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania za zasadny Sąd podał, że wysokość przyznanych kosztów została ustalona przy uwzględnieniu § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Powódka zaskarżyła postanowienie Sądu I instancji zarzucając mu naruszenie art. 217 k.p.c. i art. 227 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. Wniosła o oddalenie wniosku strony pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania i orzeczenie o kosztach z zastosowaniem art. 102 k.p.c. Wniosła także o dopuszczenie dowodu z orzeczenia o stopniu jej niepełnosprawności. W uzasadnieniu powołała się na zły stan swojego zdrowia, jak również na swoją złą sytuację materialną, która skutkowałą zwolnieniem jej od kosztów sądowych. Podkreśliła, że po jej stronie występują szczególne okoliczności uzasadniające

odstąpienie od obciążania jej kosztami postępowania. Wskazując na zasadność zastosowania wobec niej art. 102 k.p.c. powołała się na zasady współżycia społecznego. Dodała, że została uznana za osobę całkowicie niezdolną do pracy i nie może oczekiwać na wsparcie rodziny.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na skutek cofnięcia przez powódkę powództwa Sąd I instancji umorzył postępowanie, jednocześnie z uwagi na fakt, iż strona pozwana podjęła aktywną obronę składając odpowiedź na pozew i wnosząc o zasądzenie kosztów postępowania, Sąd Okręgowy określił je w zaskarżonym postanowieniu z wykorzystaniem zasady odpowiedzialności za wynik postępowania przywołanej w art. 98 k.p.c. Powódka w złożonym żądaniu zakwestionowała rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego podnosząc, iż winien on rozstrzygając o kosztach postępowania zastosować art. 102 k.p.c. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, że w realiach niniejszej sprawy nie ma miejsca szczególnie uzasadniony przypadek uzasadniający nieobciążanie powódki kosztami postępowania. Sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym Sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak to, w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. wyrok SN z dn. 19.05.2006 r., III CK 221/05, LEX nr 439151).

Wprawdzie u podstaw podejmowanych przez powódkę działań względem strony pozwanej występowało zapewne przekonanie o zasadności jej stanowiska, jednak subiektywne poczucie powódki dotyczące zasadności jej powództwa nie może stanowić decydującego czynnika przemawiającego za zastosowaniem wobec niej art. 102 k.p.c. w zakresie orzeczenia o kosztach postępowania, w którym na skutek cofnięcia przez nią pozwu zasądzono od niej na rzecz strony pozwanej koszty postępowania w wysokości 3.600 zł. W niniejszej sprawie brak podstaw do przerwania na stronę pozwaną kosztów spowodowanych czynnościami podejmowanymi przez powódkę, tj. najpierw złożenia powództwa i następnie cofnięcia go. Takie rozwiązanie nie znajduje uzasadnienia zwłaszcza w sytuacji, w której strona pozwana podjęła obronę w sprawie składając odpowiedź na pozew. Powódka doprowadziła swoimi czynnościami do wygenerowania konkretnych kosztów po stronie pozwanej i powinna liczyć się z tym, że inicjując określone działania przed Sądem wobec innych podmiotów w ich rezultacie, w razie nietrafnych, chybionych, czy bezpodstawnych czynności procesowych, poniesie skutki tych działań, w tym w zakresie obciążenia jej kosztami postępowania, co stanowi przewidzianą prawem, w art. 98 k.p.c. konsekwencję podjęcia nieskutecznych działań.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zastosowanie przez Sąd I instancji, w zakresie rozstrzygnięcia kwestii kosztów postępowania wywołanego złożeniem przez powódkę pozwu, art. 98 k.p.c. należy uznać za usprawiedliwione. Ani przywoływany przez powódkę jej stan zdrowia, poparty stosowną dokumentacją medyczną, ani jej zła sytuacja majątkowa nie stanowią wystarczającego oparcia dla przyjęcia, iż w sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, w rozumieniu art. 102 k.p.c., uzasadniający zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów albo nie obciążanie jej w ogóle kosztami. Przywoływany przez powódkę jej zły stan zdrowia nie ogranicza jej aktywności procesowej i nie stanowi samodzielnej i wystarczającej przesłanki do przyjęcia, iż zasadny jest jej wniosek o zastosowanie w sprawie regulacji określonej w art. 102 k.p.c. Podobnie należy ocenić, powoływaną przez powódkę jej złą sytuację materialną, która po pierwsze mimo skromnych środków jakimi dysponuje - przejawia aktywność procesową, a po drugie sama w sobie nie stanowi podstawy do uznania, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek warunkujący zastosowanie art. 102 k.p.c. Należy przy tym zauważyć, że przepis art. 102 k.p.c. jest uregulowaniem szczególnym i nie może podlegać wykładni rozszerzającej w zakresie przyjęcia wypadków szczególnie uzasadnionych. Na gruncie niniejszej sprawy również przywoływane przez powódkę zasady współżycia społecznego, które winny być uwzględniane przy rozstrzyganiu kwestii kosztów postępowania opartym o zasadę słuszności, nie przemawiają za zastosowaniem względem niej art. 102 k.p.c. (por. A. Górski, L. Walentynowicz „Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Ustawa i orzekanie. Komentarz praktyczny”, Oficyna, 2008, wyd. II). Powództwo oparte było na subiektywnym oglądzie sytuacji przez powódkę i nie było przy tym poparte przekonującym materiałem dowodowym. Nie sposób w

związku z tym twierdzić, iż po stronie powódki istniało usprawiedliwione przekonanie o przysługującym jej roszczeniu lub słuszności podnoszonych przez nią zarzutów.

Wobec powyższego należało przyjąć, iż stroną przegrywającą sprawę na skutek cofnięcia pozwu była powódka, co prawidłowo skutkowało zastosowaniem przez Sąd I instancji, w przedmiocie kosztów postępowania, reguły określonej w art. 98 k.p.c. Zarzuty naruszenia art. 217 k.p.c. i art. 227 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. podniesione przez powódkę są bezzasadne.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Krakowie a działając na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie powódki.

Andrzej Szewczyk Krzysztof Sobierajski Barbara Górczanowska